

PÁCIN

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Pácin bemutatása	5
3. Örökségünk	7
4. eltérő építészeti karakterek bemutatása	13
5. Építészeti útmutató	17
<i>Telepítés</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Tetőforma</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kerítések</i>	
<i>Kertek</i>	
<i>Erkélyek, tornácok</i>	
<i>Anyaghasználat</i>	
<i>Ajtók, ablakok</i>	
<i>Homlokzatképzés</i>	
<i>Részletek</i>	
6. Mai példák	29
7. Utcák, terek, parkok	30
8. Sajátos építményfajták	31
Hirdetések, reklámtáblák	
9. Impresszum	33

BEVEZETÉS

1

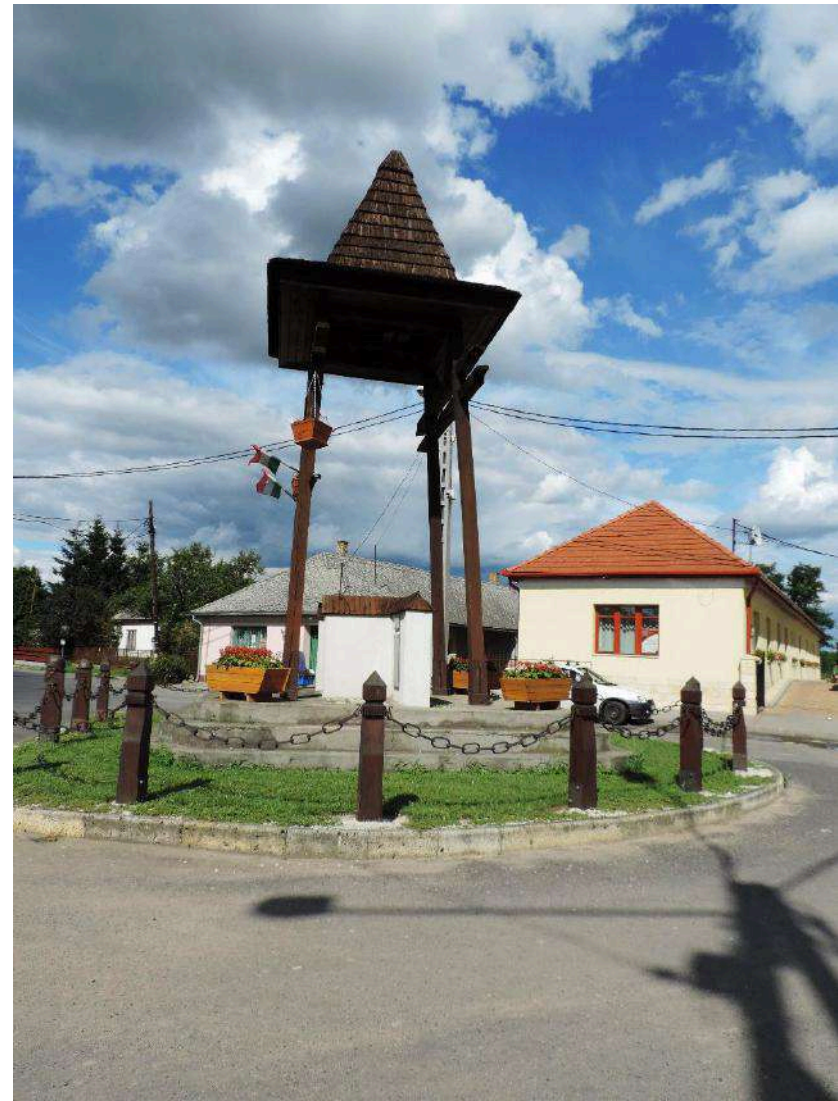
A szlovák határ mentén fekvő község településképi arculati kézikönyve abból a célból készült, hogy Pácin természeti adottságait, történelmi és kulturális értékeit bemutassa. Továbbá iránnyt kíván mutatni, hogy a ma ismert településképet megőrizve hogyan, milyen módon építkezzenek vagy újítsanak fel a községben.

A dokumentum szemléletformáló célt is szolgál. Hangsúlyozni szeretnénk azt a tényt, hogy bárminemű építkezés hatással van mind az adott utca, mind a település összképére. Ebből a szempontból felelősség terheli az építőket abban, hogy milyen külső megjelenéssel ruházzák fel ingatlanjukat.

A kézikönyv nem tekinthető lezártnak. Útmutatásnak szánjuk, melyben javaslatokat teszünk különböző építési megoldásokra, követendő példákat hozunk fel szemléltető ábrákkal bemutatva, mindezt a helyi építészeti hagyományok figyelembevétele mellett, illetve a településképet megőrizve. Ezen felül a kézikönyv a településképet negatívan befolyásoló kialakításokra is példát mutat, amelyek gyakorlati alkalmazása kerülendő.

Reméljük, hogy minden Pácínon építkező-felújító hasznosnak találja a község településképi arculati kézikönyvét!

PÁCIN BEMUTATÁSA

Pácin Borsod-Abaúj-Zemplén megye északkeleti csücskében lévő kis település, a 381-es számú harmadrendű főúton közelíthető meg. Cigánd járásszékhely várostól 13 kilométerre északra, Sárospataktól 24 kilométerre keletre helyezkedik el.

A községet az Árpád-korban alapították Zemplén vármegyében. Első írásos említésére egy 1247-es oklevélben került sor a Bogát-Radvány nemzetségbeli Roland nádor birtokaként. A XIV-XV. században több névalakban, 1392-ben Pachin, 1398-ban Pácsin, 1440-ben Pachin, 1447-ben Paczén, 1461-ben Paczyn formában fordult elő. 1398-ban Debrői István vált némely pácini terület tulajdonosává. Zerdahelyi Miklós 1440-ben, 1443-ban pedig Brankovics György szerb fejedelem birtokába került. Utóbbi hazáját elárulva 1444-ben kiegészített a török szultánnal, így elvesztette magyarországi birtokait. Pácin ekkor közvetlenül az ország kormányzójáé, Hunyadi Jánosé lett. A Hunyadiak - XV. századi történelmi sikereik ellenére - észak-magyarországi birtokai a Szapolyaiak tulajdonába kerültek.

Az Első Katonai Felmérés (1763-1787)

Az ország három részre szakadását követően a borsodközi község az Erdélyi Fejedelemség északi részévé vált. 1560-ban Alaghy Jánoshoz került, 1571-ben pedig gyermekei gyámjának, Mágocsy Gáspárnak a tulajdonába. 1581-ben Gáspár unokaöccse és örököse, Mágocsy András várkastélyt épített Pácínon. A Mágocsy-család a reformáció híve volt, ebből eredeztethető, hogy 1584-től a birtokon élhetett az első magyar bibliafordító, Károli Gáspár. András váratlan 1586-os halálát követően a település visszaszállt az Alaghyakra. Az ország egyik legnagyobb hatalmú főnemeseként Alaghy Menyhért a magyar-Habsburg ellentétben Bethlen Gábor erdélyi fejedelem pártját fogta, amivel 1622-ben elnyerte a zempléni főispáni rangot. Három évre rá a Habsburg-háznak fogadott hűséget, így 1631-es haláláig országbíróvá avanszálódott. Örökösök híján Pácín II. Ferdinánd kezére jutott, aki eladományozta a lojális Sennyey Sándornak. Ettől fogva a XX. század közepéig Sennyey-birtokként tartották számon a községet.

Pácin állapotát leginkább korabeli leírásokkal lehet jellemezni. Az alábbiakban három bemutatást ismertetünk. 1799-ben Vályi András geográfus és statisztikus kimerítően jellemezte a község aktuális helyzetét: „Magyar falu, Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai többnyire reformátusok, fekszik a' Tiszához nem meszsze, lapos helyen, határja 2 nyomásbéli, száraz esztendőben mindent megterem, szénával bővelkednek, de többnyire széless sásat terem réttyek, tölgyes erdőjét a víz rongálja. Itten kezdődik Karcsa vizének eredete, melly a' múltt Századokban a' Tiszába, és Bodrogra folyt, a' Tokaji Vár alatt. Elrontatván pedig a' Tokaji Vár első LEOPOLDnak parantsolattýára, Karcsa vizének árka megtölt, 's folyása is meggátoltatván, az egész Tisza, és Bodrog köznek mint egy 3/4 részét haszon vehetetlen ingadozó, lapos, nádas, és gyékényes térré 's tavakká változtatta. Nevelik ez ártalmas posványásokat a' Tiszának, és Bodrognak kiömlött árjaik, mellyeket ha Karcsa vizének régi öble kitisztítódnék, Liszkánál a' Bodrogra botsáttatván e' posványosság, az egész Bodrog köz megszabadíttatnék a' víz állásoktól, az egész vidéknek igen nagy hasznával. Határja közép termésű.”

1820-ban egy nagy tűzvészben csaknem az egész település leégett. Fényes Elek földrajzi író fél évszázaddal Vályi után így mutatta be 1851-ben az újjáépült községet: „magyar falu, Zemplén vmegyében, közel a Bodrogtközben, ut. p. Ujhelyhez délkeletre 3 órányira: 213 romai, 43 gör. kath., 6 evang., 385 ref., 20 zsidó lak. Ref. anyaekklézsia. Kastély, mellyet Mágócsy András és Gáspár építtettek 1580-ben. – Szántófölde 389 hold; rétje, legelője a népességhez képest igen sok. Ezen helységet ezelőtt földes urának b. Sennyeinek hires, kiválogatott szépségű gulyája tette nevezetessé.” A XIX. század végén Vende Aladár is jellemzést írt: „Páczin, magyar kisközség a Bodrogtközön, 220 házzal s 1579, nagyobbára ev. ref. vallású lakossal. Posta van a községben, távírója és vasúti állomása Szomotor (...)” A XIX. század végi, XX. század eleji folyószabályozás átrajzolta a lehetséges építési telkek helyét. Az 1910-es népszámlálásból a következők derültek ki: az 1 827 lakosból 1 817 magyarnak vallotta magát, melyből 422 római katolikus, 239 görög katolikus, 1087 református hívő. Az I. és II. világháború egyaránt áldozatokat követelt Pácinról. A nagy háborút követően a méretében 1920-ban, 1938-ban és 1945-ben változó, de nevében állandó Zemplén vármegye az 1950-es megyerendezés alkalmával egyesítve lett a szomszédos vármegyemaradványokkal, és Borsod-Abaúj-Zemplén megye fennhatósága alá kerülvén csehszlovák, majd 1993-tól szlovák határmenti községgé vált. Közigazgatásilag 1919-ig a nagykövesdi önkormányzathoz tartozott, majd hol a karcsai tanáccsal egyesülve, hol önállóan igazgatták. 1989-ben visszaszerezte önállóságát; 2013. február 1-től Bodroghalommal közös önkormányzati hivatal látja el a két település lakosságát és önkormányzatait. 2015-ben 1 395 fő volt a lakosságszám.

A Második Katonai Felmérés (1806-1869)

ÖRÖKSÉGÜNK

3

Pácin többtűcs, szalagtelkes szerkezettel rendelkezik. Az észak-déli irányú utcák mind a főútba futnak, ezek mentén, az utcákra merőlegesen helyezkednek el a szalagtelkek. A keresztirányú utcák csupán összekötő jelleggel bírnak, kevés kivétellel telkek nem nyílnak rájuk. A főútra viszont irányától függetlenül nyílnak telkek.

Pácinon az észak-magyarországi népi építészet bodrogközi stílusjegyeit sokhelyütt fel lehet ismerni. Főként a XIX. század végén, XX. század első felében épült házakkal találkozhatunk. A lakóépületek a telek-oldalhatárok mentén állnak, előkerttel rendelkeznek. A hosszúházak belső tereinek jellemző funkcióbeli sorrendje: szoba - konyha - szoba - kamra - istálló/csűr. Nem szükségszerűen található meg az összes felsorolt elem minden régi építésű házban. Az alapzat, valamint a padló rendszerint döngölt föld. Egyenes, falazott oromzatú, illetve elől kontyolt nyeregtetőt egyaránt alkalmaznak. Gyakori a tornác kialakítása.

Mágóchy-Alaghy-Sennyei-várkastély

A középkori eredetű, reneszánsz kastélyt 1533-1556 között kezdték építeni. A Mágóchyakat követően 1610 körül az Alaghyak építették tovább. A II. világháború után sokáig úgy tűnt, hogy osztozik a hasonló jellegű épületek hanyattatott sorsában, de 1977 és 1987 között az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársainak köszönhetően az épületet helyreállították eredeti formájában. A kastélyt és parkját műemlékként tartják számon.

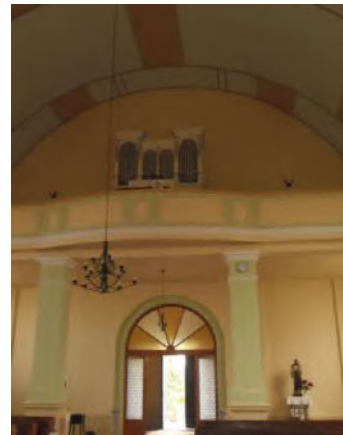
A falu legfőbb nevezetessége a középkori reneszánsz stílusú kastélymúzeum, amelyet nagy területű (20 hektár) erdős park (Bárókert) vesz körül.

Az épület egy egyszerűbb kivitelű földszintre és egy gazdagon díszített emeletre tagolódott: az úr és családja az emeleten lakott, kiszolgálásuk a földszinti helyiségekből történt. Az emeleti ajtókat, ablakokat díszes reneszánsz kőkeretek övezik, a szobák dongaboltozatosak vagy gerendamennyezetesek, s gazdagon díszített kőkandalló és három cserépkályha biztosította a téli hónapokban a meleget. Az 1987 óta hazánk egyik legjelentősebb késő reneszánsz építészeti emlékének számító páncini kastély a Bodroghközi Kastélymúzeumnak ad helyet.

Jézus Szíve templom

Hosszas és nehézkes elkészültét követően 1938-ban szentelték fel a kelet-nyugat tájolású római katolikus templomot.

Pácsi Református Egyházközség temploma

1820-ban épült, 1904-ben felújították. Az orgonát a munkácsi református egyháztól vette az egyházközség 1913-ban.

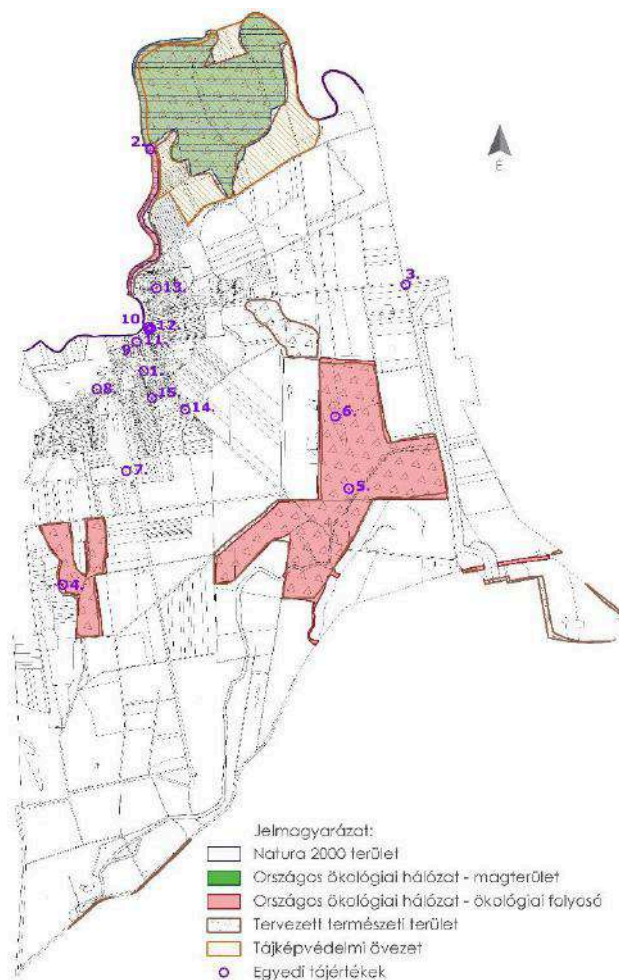
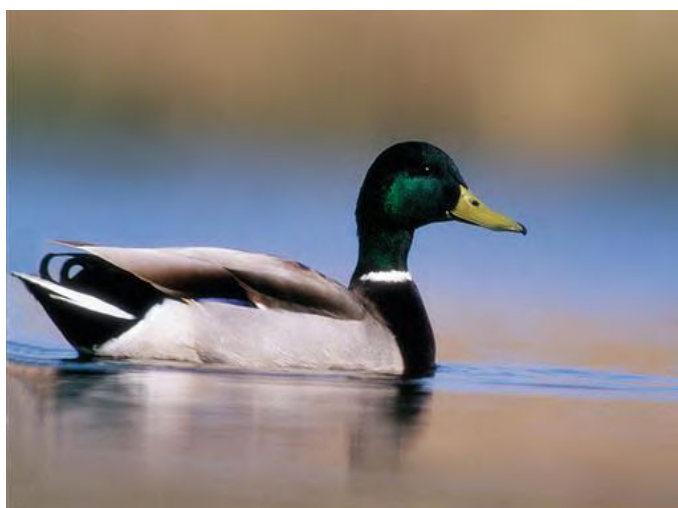

Pácini Urunk Színeváltozása görög katolikus templom

A helyi görög katolikus egyházközség önálló története a II. világháború után kezdődött. Korábban a ma Szlovákiához tartozó Bodrogszerdahely, majd a trianoni döntés után Cséke (ma Lácacséke) filiája volt. A XVIII-XIX. században betelepült ruszin, illetve magyar ajkúak hozták magukkal a hitüket, szertartásukat is. Sennye Miklós építtette át a kastélyal szemközti „kiskastélyban” magánkápolna céljára, 1922-ben szentelték fel. A római katolikus templom elkészültéig közösen használták.

Természeti értékek

Karapancsa

A Karcsa a Bodrogtköz egyik kis folyója. Egyik ága a Kis-Karcsa többek között a pácini szakaszon a magyar-szlovák államhatárt rajzolja ki. A XVIII. században még hajózható sószállító útvonal volt, mára szinte teljesen eliszaposodott. Két hosszabb medervonulata maradt fenn, mindkettő Pácin határában található.

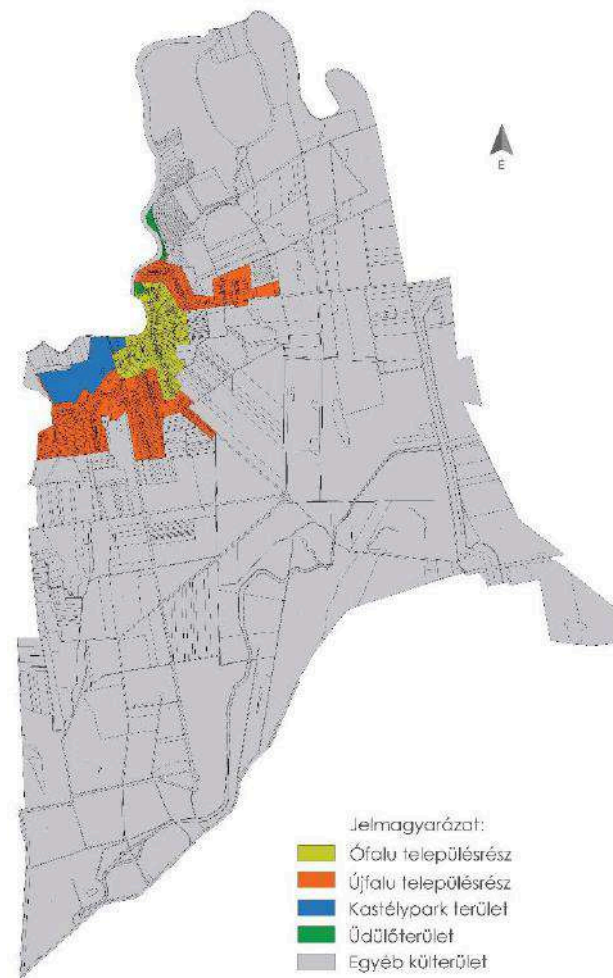
Pácin északi része a tájképvédelmi övezet részét képezi, továbbá ez a terület az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetébe sorolható, valamint Natura 2000 terület is. Keleti és nyugati részén ökológiai folyosó övezetek helyezkednek el, amelyek tervezett természetvédelmi területek is. Ezek a területek településképi szempontból meghatározó területek.

ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

A településen öt eltérő karakterű településrészt figyelhetünk meg. A belterületi részeket az ófalu, újfalu, illetve a kastélypark területe alkotja, ezen kívül megtalálható még a belterülettől északra egy kisebb üdülőterületi rész is, a település legnagyobb hányadát pedig az egyéb külterület alkotja.

A beépített és a még beépíthető területek zöme lakóterület. A helyi lakosság hosszú évszázadokig formálta a településképet. A község kezdetben közigazgatásilag Nagykövesdhez tartozott, melyet hol a karcsai tanáccsal egyesülve, hol önállóan igazgattak. Pácin 1989 óta újra önálló település.

A külterületi részek a beépítésre nem szánt egységeket foglalják magukban. Itt kiterjedt mezőgazdasági földterületek, elsősorban szántó- és gyepterületek találhatók.

Pácin belterülete – Ófalu, Újfalu, Kastélypark

Pácin településrajza szabályos elrendezést mutat. Fő jellemzője, hogy a telekhasználat rendje szigorúan szabályozott. A hosszú, keskeny telek egyik végében (tipikusan az oldalhatáron) sorakoznak a lakóházak, rövidebb oldalukkal az utca felé. Utánuk következnek a gazdasági udvarok istállókkal, ólakkal, amelyeket az általában keresztben álló csűr zár le, utána pedig a kert következik.

A közel hatszáz lakóépület földszintes beépítéssel sorakozik, jellemzően sátor- vagy nyeregtetővel kiegészülve. Településképi szempontból meghatározó a Mágocsy Kastély és Vendégház, illetve az azt körülvevő kastélypark is, mely egy magaslaton, tetődombon áll.

A község jellemzően fehér és világos színvilágú vakolattal ellátott épületeknek ad otthont, melyek jól illeszkednek a Felső-Tiszavidék táji, természetközeli világához. Pácinban számos történeti lakóház oldaltornáccal épült, melyek formavilágukban hűen őrzik a népi építészeti hagyományokat.

Egyéb külterület

A Bodrogtól egykor örökös víz, mocsár, lúp borította. A Bodrogtól a Tiszáig terjedő nagy térséget nyíltvízű tavak, nádasok, fűzfaligetek, tölgyesek tarkították.

A kiemelkedő homokdombokat ölelték körül a kisebb-nagyobb erek, vízfolyások. Ezeken, aki a hajót ügyesen kezelte és az útvésztkben otthonosan mozgott, a Bodrogtól a Tiszáig is eljuthatott. A dombokat körülvevő vizek nemcsak a közlekedést nehezítették, hanem kitűnő védelmül szolgáltak a hirtelen jövő támadások ellen.

Pácin közvetlenül a szlovák határ mentén terül el, amely földrajzi fekvés meghatározza a külterület arculatát is. Itt továbbá kiterjedt szántóföldek, gyepterületek és egyéb gyümölcsösök terülnek el.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

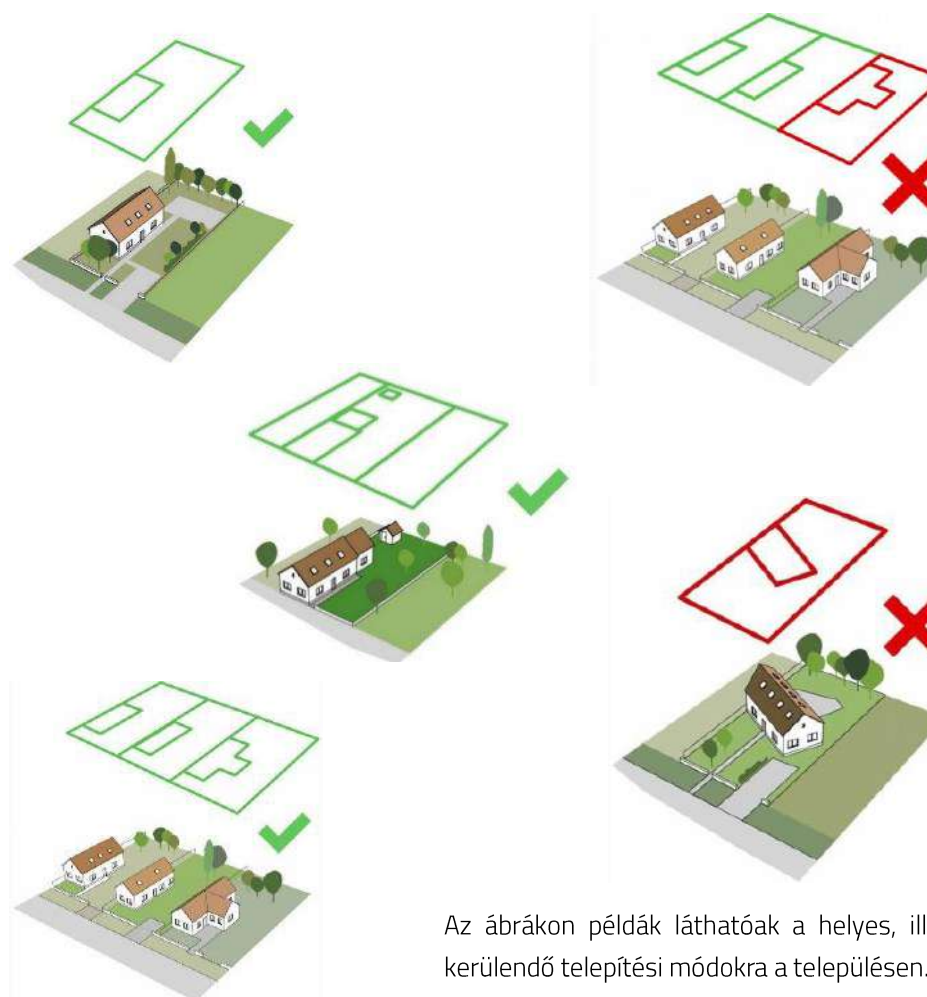
ÁLTALÁNOS BEÉPÍTÉSI AJÁNLÁSOK

Az arculati kézikönyvben szereplő példákkal szeretnénk útmutatást nyújtani az építészek és építtetők számára, hogy Pácinban olyan épületeket, épületfelújításokat, beruházásokat valósítsanak meg a jövőben, amelyek megőrzik a település egyedi atmoszféráját és arculatát.

TELEPÍTÉS

A településen hagyományosan szalagtelkes, oldalhatáron álló, utcára merőleges rendszerű kialakítás a leginkább jellemző. Ezt a telekfelosztást és telepítést a tradicionális épülettípusokhoz alkalmazták elsősorban. A régi házak helyére újak kerültek, és az idő múlásával a kertek használata is megváltozott.

Új ház építésekor javasolt az utcában meglévő épületek telepítéséhez illeszkedni. Az újonnan létesülő épületeket indokolatlanul elforgatni a jellemző tengelytől, vagy visszahúzni attól kerülendő.

Az ábrákon példák láthatóak a helyes, illetve kerülendő telepítési módokra a településen.

MAGASSÁG

A településen jellemzően földszintes épületeket találunk, azonban néhány esetben ezen házak között megfigyelhetünk egy-egy kétszintes családi házat is.

Új házaknál és családi ház felújításánál javasolt megtartani az eredeti, illetve követni a szomszédos épületeknél megfigyelhető magasságokat. A magastetők előnye az utólagos tetőtér beépítés is lehet.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Pácin településen a meglévő lakóépületek tetőhajlásszöge általában 35-45 fok közötti.

Új házak építésekor, tervezésekor ügyeljünk arra, hogy azok hasonló tetőhajlásszöggel készüljenek, mint a környezetükben lévő épületek.

A képeken példa látható a településen megfelelő épületmagasságra és tetőhajlásszögre.

TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák általában egyszerű nyereg- vagy sátor-, illetve kontytetők.

A nyeregtetős, vagy sátortetős házból álló utcaképbe nem javasolt tördelt, összetett tetőformájú épület beillesztése. Törekedjünk a szomszédos ház tetőformájához hasonló szerkezet kialakítására. Bővítéskor az utcai homlokzatot hagyjuk meg, és hátrafelé építsünk hozzá. A manapság divatos, „mediterrán” tetőhajlásszögű, tetőformájú ház nem illeszkedik a település karakterébe, ezért ilyen tetőformájú épület építése nem javasolt.

Az ábrákon és a képeken példa látható a településen megfelelő tetőformára.

SZÍNEK

A településen található házak színvilága változatos. A cél egy szép és egységes utcakép elérése, amely a településnek rendezett arculatot ad.

A hagyományos épületekhez híven javasolt a visszafogott színhasználat. Előnyös a világos árnyalatok, illetve a fehér szín alkalmazása.

Kerülendő a rikító, hangsúlyos árnyalatok alkalmazása mind a vakolaton, mind pedig homlokzatburkolatoknál.

Az ábrákon és képeken példák láthatóak a javasolt és kerülendő színhasználatra.

A kerülendő példát ábrázoló kép nem a településen készült.

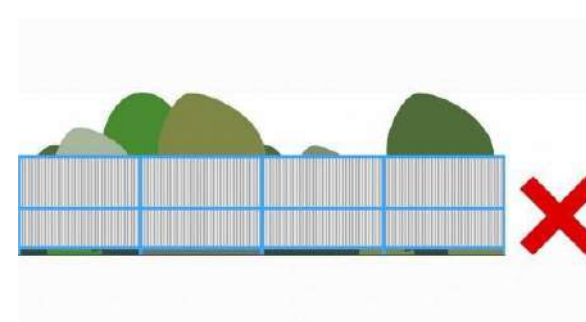
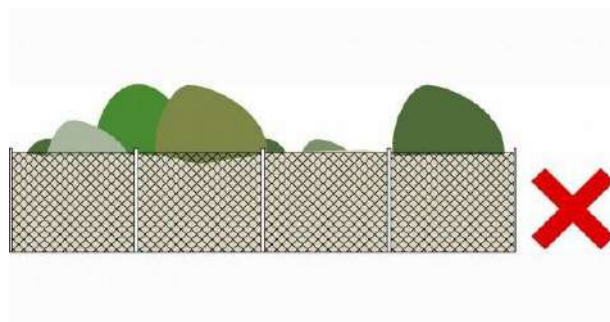
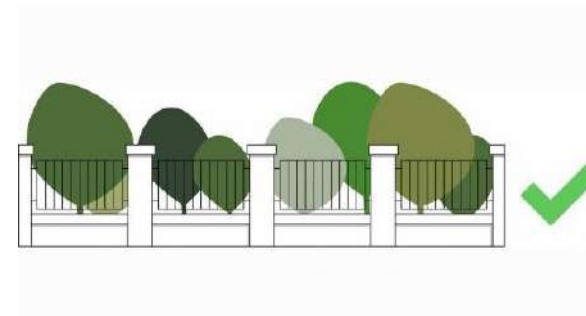

KERÍTÉSEK

A település szalagtelkein az áttört fa- és fémkerítések használata figyelhető meg. Célserű az új kerítéseket is ezek alapján kiválasztani.

Kerülendő a tömör és drótfonatos kerítések utcafronti alkalmazása, melyek nem illeszkednének a környezetükbe.

Javasolt a kerítéseket az épületekkel harmonizáló színezéssel ellátni. Az áttört kerítések tömör lábazattal és falazott pillérekkel megerősíthetők.

A képen hagyományos parasztház kerítésére látható példa, ahol a fakerítés sövénnel került kiegészítésre. Javasolt a fa vagy természetes építőanyag használata.

KERTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A növényalkalmazást jelentősen befolyásolja a térség eredeti vegetációja, mely itt az ártéri puha-, illetve keményfás ligeterdő, kisebb mértékben pedig a cseres tölgyes társulás. Tehát ezen társulások jellemző növényeit és azok fajtáit célszerű telepítenünk.

A ligeterdei fajok közül a fehér fűz és a fekete nyár a legjellemzőbbek, azonban ezek leginkább parkokba, folyó menti területekre javasolhatók. A leggyakoribb fajtáik a szomorúfűz és a jegenye nyár, melyek igazán karakteresek. Jól alkalmazható parkokban a kocsánytalan tölgy és a csertölgy, illetve a kocsányos tölgy is, melynek legnépszerűbb fajtája az oszlopos *'Fastigiata'*. Hársak közül a kislevelű hárs és az ezüst hárs fordul elő ezekben a társulásokban, nagy előnyük a kedvező városűrűsük.

A *cordata* fajtái közül gyakran és széles körben telepített a *'Greenspire'* és *'Greenglobe'*, melyek akár utcafásításra is alkalmasak, de nem feledkezhetünk meg a *'Szent István'* fajtáról sem. Ezüsthársak köréből a *'Szeleste'*, a *'Teri'* és a *'Zentai Ezüst'* emelendő ki, melyek kisméretűek, szabályos kúpos koronával rendelkeznek és kiváló utcai sorfának, ugyanakkor kerti viszonyok között is megállják helyüket. Juharok közül a mezei juhar *'Elsrijk'* fajtája javasolható bátran. Közepes növekedésű, jól bírja a szennyezett városi levegőt, utca sorfának kiváló, ellenálló, akár sövény is nevelhető belőle. Ajánlható a kétbibés galagonya is, melynek *'Paul's Scarlet'* fajtája rendkívül impozáns és ellenálló.

Kőrisek közül kiemelendő a magyar kőris és a magas kőris, melyek ugyancsak szerves részei a társulásoknak. Keskenylevelű kőrisek közül azonban nem csak a *pannonica* jelentős kertészetileg, hanem a 'Raywood' fajta is, mely lilás pirosas őszi lombszínével az utcák díszé lehet. A magas kőriseknek pedig a kompaktabb fajtáit – úgy, mint a 'Nana' és a 'Pendula' – bátran alkalmazhatjuk kertekben is, míg nagytermetű változatai, a 'Westhof's Glorie' és 'Althena' parkokba telepíthetők. Ajánlható a kétbibés galagonya is, melynek 'Paul's Scarlet' fajtája rendkívül impozáns és ellenálló.

Ligeterdei cserjefajok közül több fűzféle is javasolható a kertekbe. Ilyenek például a csigolyafűz kisméretű, látványos fajtái, a 'Nana' és a 'Gracilis', de a nyirkos talajokat kedvelő kecskefűz különleges fajtája, a csüngő habitusú 'Kilmarnock', valamint a keskenylevelű parti fűz is a házikertek ékessége lehet. Jellegzetes társulásalkotó a kányabangita is, melynek 'Roseum' fajtája labdaszerű, gyönyörű virágzataival díszít, a 'Compactum' előnye pedig kis méretében rejlik. Sövénynek ajánlható a közönséges fagyal, mely igénytelen, ellenálló és jól alakítható.

Az intenzív fenntartású kertekben bátran megjelenhetnek olyan vízarchitektúrák, mint a tó vagy a csobogó, akár sziklakerttel kombinálva, hiszen hegyvidéki területről beszélünk. Fontos, azonban, hogy kőhasználat terén a helyben megtalálható riolittufát részesítsük előnyben.

A sziklakert növényanyagát elhelyezése határozza meg, árnyékos helyeken megjelenhetnek benne pl. meténgfélék vagy éppen az árnyékliliom elsősorban vízarchitektúrával kombinált sziklakertekben, napos fekvésbe pedig választhatók pl. sásfélék.

Kerti tóba telepíthető pl. tündérrózsa, sárga vízitök, alacsony vízborítottságú részeire pedig kerülhet többek között sárga nőszirm, gyékény, mocsári gólyahír.

Mindezekén túl évelőfoltokat és egynyári virágfelületeket is bátran kialakíthatunk akár az előkertekben, akár közterületeken.

Az inváziós növényfajokat kerülni kell, azok ugyanis gyorsan elszaporodnak, csökkentve ezzel az itt őshonos növények élőhelyének nagyságát.

TORNÁCOK

A település népi építészeti hagyományait a fellelhető régi házak alapján tudjuk beazonosítani. A magyar parasztházak tornácos kialakítása általános jelenség, de minden térségnek megvan az egyedi ismérve. Pácinon a tornácok oszlopai nagyrészt nem fából készültek, hanem falazott, égetett téglából, melyek keresztmetszete négyzög alakú.

A településen készült képeken példák láthatóak a meglévő tornácos parasztházakra. Némelyik ilyen tornácos ház ugyan felújításra szorul, de még így is építészeti értéket képviselnek.

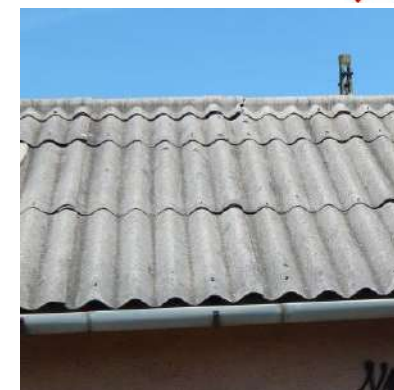
ANYAGHASZNÁLAT

Településképi szempontból javasolt a cserép, illetve a fazsindely héjazati anyagok, utcaburkolatként pedig a térkő használata.

Kerülendő a településképi szempontból káros hullámpala, piros vagy kék színű fém hullámlemez, térburkolatoknál pedig a beton alkalmazása.

Nem a településen készült képek!

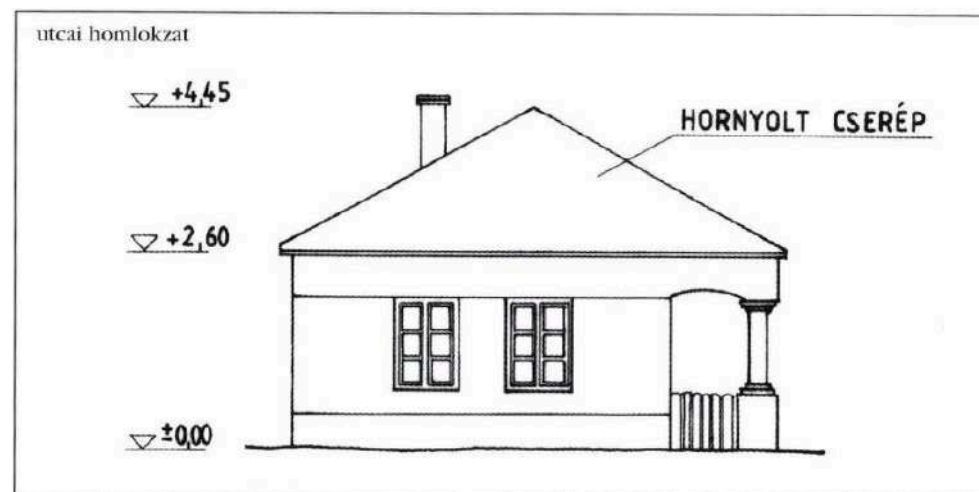

HOMLOKZATKÉPZÉS

A hagyományos épületek homlokzatán általában két ablak található. Nem oromfalas végződésűek, inkább kontyutősek.

Színvilágban domináns a fehér vakolat, azonban mellette díszítésként más színek is megjelenhetnek, mint például a sárga különböző árnyalatai.

A településen találunk példákat felújítandó épületekre, amelyek hűen képviselik a hagyományos építészeti értékeket.

AJTÓK, ABLAKOK

A településen a nyílászárók kiosztásakor figyelemmel kell lenni a népi hagyományoknál kialakult arányrendszer megtartására és anyaghasználatára. Ajtók, ablakok kialakításánál javasolt anyag a fa, színhasználatnál a barna vagy a sötétzöld ajánlott.

A mai műanyag redőnyöket nem javasoljuk, helyettük inkább a hagyományos zsalugátereket érdemes beépíteni. Az ablakok általában kétszárnyúak és háromszatúak.

MAI PÉLDÁK

A településen elhelyezendő új épületek esetén ügyelni kell arra, hogy azok léptékükben, arányrendszerükben, színükben illeszkedjenek a meglévő építészeti karakterekhez. Hagyományos parasztházak felújításánál pedig törekedjünk az eredeti arányrendszer, anyag- és színhasználat megtartására, ezzel megőrizve a település eredeti arculatát.

A község nagy részén egyszintes lakóépületek találhatóak, vakolt falak esetén a jellemző szín a fehér. Új épületek építésénél is ennek megfelelő kialakítással tervezzünk.

Az alábbi képeken szép példákat láthatunk a településen felújított hagyományos parasztházakra, melyeknél megőrzésre került az eredeti arányrendszer, anyag- és színhasználat.

UTCÁK, TEREK, PARKOK

7

A falu legfőbb nevezetessége a középkori reneszánsz stílusú kastélymúzeum, amelyet nagy területű (20 hektár) erdős park (Bárókert) vesz körül.

A település utcái rendezettek, több teresedés is kialakult, leginkább a templomok környezetében, illetve több utca találkozásánál.

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

Parabola antenna, klímaberendezés és más műszaki berendezés elhelyezése a főhomlokzaton nem ajánlott.

8

A képen példa látható antenna álcázására. Ma már fenyőfára hasonlító kialakítás is lehetséges, így a településkép nem sérül, az antenna beleolvad a környezetébe és nem okoz zavaró látványt.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Az épületek homlokzatára színes fényreklám helyett a hagyományos cégek elhelyezése javasolt. Reklámfelületek, valamint információs táblák kialakításához ajánlott anyag a fa, melyre találunk szép példákat a településen. A nagyméretű, színes molinók, reklámtáblák és fényreklámok használata kerülendő.

IMPRESSZUM

PÁCIN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HONLAPCÍM: www.pacin.hu

CÍM: 3964 Pácín, Fő utca 35

TELEFON: +36 (47) 342 033

POLGÁRMESTER: Gégény Zsuzsanna

FŐÉPÍTÉS: Farkas István

FŐÉPÍTÉS E-MAILCÍME: pacin@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Kovács Krisztián

SZÖVEG: Bodnár Emőke, Bujáki Bence, Dinnyés Magdolna, Kovács Krisztián, Pintér Réka

FOTÓ: Farkas István, Sárdi A. Zoltán

ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.

GRAFIKAI TERVEZÉS: Bodnár Emőke, Bujáki Bence, Kovács Krisztián, Kőrösi Emese Edit

Pácín 2018. március. 05.

Az építészeti útmutató és a reklámhordozók fejezetekben szereplő javaslatok közé máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, melyek a település arculatát, karakterét pozitív irányba módosíthatják. A kézikönyvben kerülendő példaként csatolt fényképek nem a településen szereplő részleteket mutatnak!